

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
424-0237
434-0807
УНСотс: 435-8740
Тел. в Нью-Йорку:
Барклі 7-4125
УНСотс: Барклі 7-5337

PIK LXXIV. Ч. 140.

TWO SECTIONS (SECTION 1)

ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО-ЙОРК, СУБОТА, 5-го СЕРПНЯ (AUGUST) 1967

No. 140.

VOL. LXXIV

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 4-го серпня, 1967

В АМЕРИЦІ

В КОНГРЕСІ МАЮТЬ ВЕСТИ ПЕРЕСЛУХАННЯ в справі недавніх расових заворушень в численних американських містах. Палатна Комісія в справі протинаме-риканської активності вже має дані про те, що расові заворушення в Шикаго, в Атланті Джорджія, і в Нешвіллі відбувалися під проводом комуністів, які роз'ястрували ненависть між білим і негрівським населенням. Студентські заворушення негрівського студентства Стоклі Кармайкел і Г. Рей Браун були тими, що захоплювали до заворушень в Атланті і в Нешвіллі, Теннессі, Кармайкел тепер перебуває в Гавані на Кубі і зовсім не криється з тим, що тісно співпрацює з комуністами.

ПАЛАТНА КОМІСІЯ УРЯДОВИХ ОПЕРАЦІЙ більшість 26-ох до 4-ох голосів схвалила урядовий план про реорганізацію Дистрикту Колумба. Згідно з цим планом цей Дистрикт має дістати самоуправу замість теперішньої управи, яку призначає Президент у формі трьох комісарів, яких затверджує Конгрес. Місто Вашингтон, яке творить адміністративну одиницю Дистрикту Колумба, має 810,000 населення, з якого 63 відсотків є негри. Палатна Комісія в справі Дистрикту Колумба складається в більшості з консервативних членів, які проти того, щоб Дистрикт Колумба дістав самоуправу.

ЗБІЛЬШИЛОСЯ ЧИСЛО ТИХ АМЕРИКАНЦІВ, які мають річні прибутки більш як 10,000 дол. Тепер таких родина нараховується в цій країні коло 13 мільйонів, що становить 20 відсотків всіх американських родин. В 1961-му році таких родин було тільки 10 мільйонів, що становило 17 відсотків. Ці дані подає Рада Національної Промислової Конференції, неприбуткової організації, яка займається бізнесовою статистикою. Ця сама Рада передбачає, що в 1975-му році буде 40 відсотків родин із прибутками по 10,000 дол. річно, що становитиме 25 мільйонів родин. Статистика показує, що одну третю всіх консументів становлять родини, в яких працюють жінки.

КОМІСІЯ СПОСОБІВ І ЗАСОБІВ в Палаті Репрезентантів схвалила численні і важливі зміни в допомозі матерям та їхнім дітям, що нібито не мають батьків, і внаслідок цього дістають допомогу з добродійних фондів. Деякі з цих змін обов'язуватимуть вже від 1-го жовтня, інші аж від половини 1968-го року. Ці зміни зменшать число допомог і змусять тих, що їх діставали, до заробітної праці. Найбільше фондів на допомогу матерям та їх дітям без батьків досі видавали в районах, в яких недавно відбувалися расові заворушення. Згідно зі змінами стейтс муситимуть організувати вартісні праці та перешкоди робітників. Всі дорослі члени родини, які дістають з міста допомогу, і діти у віці понад 16 років, муситимуть працювати, бо не зможуть діставати допомогу.

У СВІТІ

СГІНЕТ БУЦІМ-ТО ХОЧЕ ЗАМИРЕННЯ у справі Ємену. Відколи Єгипет активно підтримує державний переворот в Ємені з 26 вересня 1962 р., в Ємені перебувало коло 70,000 війська, на якому спирався слухняний республіканський режим. Однак вірні монархові єменські араби продовжували збройну боротьбу. Два роки тому єгипетський президент Насер і савді-арабський король Фейсал підписали угоду щодо ступеневого відкриття Ємену єгипетському війську та переведення в Ємені виборів, — але Насер ту угоду зламав. Тепер, після програти у війні проти Ізраїлю та в обличчя господарського банкрутства Єгипет пропонує відновити ту угоду з-перед двох років.

ФРАНЦУЗЬКА ПРЕСА ТВЕРДИТЬ, що канадсько-французьке напруження внаслідок виступу де Голля в Монреалі, де він підтримує сепаратистичний рух канадських французів, — зменшилось і що той "епізод" не матиме великого впливу на дальші відносини між Францією і Канадою. Французька преса назвала вдоволену короткою заявою канадського уряду, що він не допускає втручання в внутрішні справи Канади, але не хоче продовжувати полеміки.

НОВИЙ ПЛАН ЗАМИРЕННЯ У В'ЄТНАМІ ВИГОТОВИЛА група діячів з ліберального крила Демократичної партії і поширює його між своїми прихильниками. Автором того плану є ватингтонський адвокат Джозеф Л. Ро. За тим проєктом — Америка і Південний В'єтнам мали б проголосити перемир'я, а американське летунство мало б припинити бомбардувати Північний В'єтнам. Дж. Л. Ро твердить, що він і його однодумці не хочуть маніфестувати цим проєктом своєї опозиції супроти през. Джансона і підтримують його кандидатуру у виборах 1968 р., але будуть боротися за включення того плану у платформу Демократичної партії.

ЗДА СПРОТИВИЛИСЬ ПРОДАЖЕВІ БРИТАНСЬКИХ бомбовиків типу "Канберра" кільком латино-американським країнам; між ними в першу чергу — Перу. ЗДА мають право погоджуватись або відкидати умови щодо продажу Британією тих бомбовиків іншим державам, як збудувано їх з участю американського капіталу та деяких американських частин.

БІЛІ НАСМІНІ ВІЙСЬКОВИКІВ ВТІКАЮТЬ з Конга. Вони служили в Конго ще з часів, коли Моїсе Чомбе був президентом провінції Катанга та пізніше прем'єром центрального конголезького уряду. Коли недавно підступом скоплено Моїсе Чомбе, який жив, як політичний емігрант, в Іспанії, ув'язнено в Альжирі і рішено видати ворожому йому новому режимові в Конго, білі військовики і кілька сот чорних катангців збунтувалися. Однак вислане проти них державне військо розгромило їх. Рештки того насамого війська, яких 150 різнонаціональних професійних воїнів, стараються перебраться до сусідньої Рванди або португальської Ангולי. Америка заявила за центральним урядом і проти білих військовиків.

КАНДИДАТ НА ВІСЬ-ПРЕЗИДЕНТА ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ Д-Р ФАН ДІН ПРОПАГУЄ у своїй передвиборчій кампанії безпосередні переговори Південного В'єтнаму із Північним, але навіть з комуністичним Фронтом Національного Визволення, в справі закінчення війни. Він твердить, що не можна буде перемогти комуністів таким способом ведення війни, як її ведеється дотепер. "Краще мати війну обопальними криками, як стрілами" (в американській мові — гра слів "шут" — кричати і стріляти, інакше писане).

КОМУНІСТИ І ЛІВІ СОЦІАЛІСТИ ПІДТРИМАЛИ де Голля в його становищі супроти канадських французів, але висловили "застереження" щодо способу, як де Голь демонстрував у Монреалі свою солідарність з "визвольним рухом" канадських французів.

Президент просить Конгрес збільшити податки на 10 відсотків

Вашингтон. — Президент Джансон 3-го серпня звернувся до Конгресу з проханням збільшити прибуткові податки на 10 відсотків в порівнянні з теперішніми. Збільшені податки для корпорацій будуть із важливою метою, це значить від 1-го липня 1967 р., незалежно від того, коли Конгрес схвалить новий закон. Збільшення особистих податків обов'язуватиме від 1-го жовтня 1967. Президент заявив в окремому зверненні, що збільшення податків хоча б, бо федеральному бюджетові загрожуватиме великий дефіцит, який може дійти до 28-ох мільйонів. Цей великий дефіцит, коли б його не зменшувати, був би причиною шораз більшого інфляційного тиску, який міг би зруйнувати нашу економіку. Великий дефіцит спричинив би більш відсотків від позичок, збільшив би імпорт в порівнянні з експортом. Президент просить, щоб збільшені податки обов'язували до середини 1968-го року, або до того часу, як довго триватиме війна у В'єтнамі. Збільшення податків не відноситься до таких родин: 1. Родини, які мають чотири особи, і річний прибуток яких не вищий від 5,000 дол. 2. Двоособові родини з прибутком до 3,600 дол. 3. Самотні особи із прибутком до 1,900 дол. Чотириособова родина з прибутком 10,000 дол. заплатити в

році на 111 дол. більше прибуткового податку. Конгрес без ентузіазму прийняв Президентове звернення про збільшення податків, хоч це не було жадною несподіванкою, бо Джансон в січні говорив про те, що треба збільшити податки на 6 відсотків, щоб фінансувати шораз більші видатки на війну у В'єтнамі та стримати інфляцію. Збільшені податки збільшать прибутки державної скарбниці в цьому фінансовому році на 7.4 мільйона дол. В найближчому фінансовому році збільшення прибутків буде більше, бо воно обов'язуватиме в цілому році. Президент сподівається, що збільшені податки зменшать дефіцит до суми між 15 і 18 мільйонами доларів. В політичних колах сумніваються, чи Конгрес схвалить збільшення податків в тій висоті, якої домагається Президент. Немає також певності, чи Конгрес ввісь перед 1-им жовтня схвалить податковий законопроект. Палатна Комісія Способів і Засобів під проводом конгресмена демократа Вільбура Д. Мілса з Аркансо має почати переслухання в цій справі 14-го серпня. Як перший має з'явитись секретар скарбу Генрі Г. Фавлер. Та вирінає сумнів, чи законопроект зможе перед Днем Праці вийти з цієї Комісії на нараду повної Палати. Після цього працював би над проектом Сенат.

Палатна Комісія проєктує збільшити пенсії на 12.5 відсотка

Вашингтон. — Палатна Комісія Способів і засобів пропонує збільшити пенсії соціального забезпечення на 12.5 відсотка. Менше, як пропонував президент Джансон, який хотів збільшити пенсії на 15 відсотків. Комісія планує зменшити вкладки до соціального забезпечення в порівнянні з тими пропозиціями, які він висував. Уряд Голова Комісії Способів і Засобів конгресмен демократ із Аркансо Вільбур Д. Мілс заявив, що Палата повинна цей законопроект схвалити впродовж десятих днів після того, як вона його дістане. Збільшення пенсій має обов'язувати від другого місяця після того місяця, в якому Президент підпише закон. Збільшені аплати податку до соціального забезпечення мають початися 1 січня. Хто дістає тепер як самотній \$78.20 місячно, той згідно з новим законом має дістати \$88.00; хто \$101.70 — \$114.50, \$112.40 — \$126.50, \$124.00 — \$139.80, \$135.90 — \$152.90, \$168.00 — \$189.00. Відповідно будуть збільшені пенсії чоловікам і його жінкам: \$117.30 — \$132.00; \$152.60 — \$171.80; \$188.60 — \$189.80; \$186.30 — \$209.70; \$203.90 — \$229.40; \$252.00 — \$283.50.

Запаси золота ЗДА при кінці червня становили \$13,169,000,000

Вашингтон. — Федеральна Резервна Рада повідомляє, що в червні цього року ЗДА продали золота за \$45 мільйонів, а від початку цього року продаж золота становив \$65 мільйонів. Та це було значно менше в порівнянні з тим самим часом 1966-го року, коли в першому півроці державна скарбниця продала була золота за \$277 мільйонів, а в цілому 1966-му році запаси золота зменшились були на \$571 мільйонів. При кінці червня 1967 р. запаси золота становили \$13,169,000,000. В кінці цього року за кордоном ЗДА було \$14,103,000,000, які можна виміняти на золото. Але повніша сума була набагато менша від тих сум, які були за кордоном при кінці 1963, 1964 і 1965 років.

В Буенос-Айресі вийшов заключний зошит "Української Малої Енциклопедії"

проф. Є. Онацького

Буенос Айрес. — 16-ий і останній зошит чи том "Української Малої Енциклопедії" проф. Євгена Онацького вийшов тут у кінці червня 1967 р., в друкарні О. Кузьмича "Чемпіон". Останній зошит має 176 сторінок, обіймає гасла від "Ушак" до "Яшуржинський". Крім того, в ньому видрукувано головні скорочування, повторювані в УМЕ, розділ "Завважені помилки" та Післяслово проф. Є. Онацького, який працював над цим твором впродовж кількох десятих років, постійно додаючи нові відомості й матеріали до різних гасел. УМЕ розповсюджується в Аргентині через Адміністрацію Української Автокефальної Православної Церкви, а в ЗДА і Канаді — через українські пред-

ставництва, або ж безпосередньо в книгарнях.

ПОМЕР ГРИГОРІЙ БІЛЕНЬКИЙ, СОЮЗОВИЙ ДІЯЧ

Ньюарк, 3 серпня. — Григорій Біленький, активний член УНСоту та союзовий діяч, який був впродовж ряд років президентом і секретарем 459-го Відділу, Товариства "Каліна" з осідком у Гілсайді, Н. Дж., помер на 71-му році життя. Покійний походив з Козлова, Берекського повіту, полишив у смутку дружину Лену. Родини, місцеві громадяни і члени УНСоту відправили тіло покійного союзовця на вічний спочинок в п'ятницю, 4-го серпня, з похоронного заведення Литвина і української кат. церкви св. Івана Хрестителя.

ЗДА ВИСЛАЮТЬ ДО В'ЄТНАМУ ДАЛЬШИХ 45.000 ВІЙСЬКА

Вашингтон. — Президент Джансон заповів у своєму зверненні до Конгресу з 3 серпня ц. р., присвяченому в головній мірі збільшенню податків, — що він рішив вислати до В'єтнаму в цьому бюджетовому році "найменше 45.000 війська". Водночас він ствердив, що видатки на В'єтнамську війну перевищать первісний обсяг на приблизно 4 бильйони доларів. Президент пригадав теж свої слова з цього річного звернення Про Стан Унії в справі В'єтнаму, коли-то він висловив бажання закінчити якнайшвидше В'єтнамську війну, ствердивши водночас, що з уваги на воєнничу поставу комуністичного ворога він не може обіцяти, чи ця війна скінчиться в цьому чи в наступному році. Президент підкреслює знову, що комуністи не дійшли ще до того стану, щоб зрозуміти, що їхні втрати у В'єтнамській війні не виправдають можливих користей. Із слів Президента виходить ясно, що політика і стратегія Уряду у В'єтнамі залишається незмінною.

Американські збройні сили у Південному В'єтнамі нараховують тепер 454.000 воїнів, включаючи у цю цифру 55.000 летунів і летунського персоналу і 29.000 моряків. На південно-в'єтнамському суходолі з ще коло 40.000 військовиків, підпорядкованих морському командуванню, не рахуючи з'єднань морської піхоти, а

коло 35.000 військовиків, здіблених летунів і летунського персоналу, с в сусідньому С'ямі (Таї). На 30 січня 1968 року загальне число американського війська у В'єтнамі має зрости до 525.000. Головний командант американської армії у В'єтнамі, генерал Вільям Вестморленд, вимагав 76.390 — 100.000 додаткових військовиків. Рішення Президента вислати туди 45.000 с компримісом між вимогою генерала Вестморленда і думкою секретаря оборони Роберта МакНамари, що слід вислати туди яких 30.000 воїнів. Фахові коментатори підкреслюють, що справа чисельності стану американських збройних сил у В'єтнамі підлягає постійній перевірці і що за кілька місяців виявиться, чи треба вислати туди нові підкріплення. Водночас із збільшенням американських збройних сил у В'єтнамі — південно-в'єтнамська армія і міліція збільшить свої ряди на дальших 65.000, що їх озброїть Америка. Також Південна Корея погоджується вислати дальших кілька тисяч воїнів і цивільних, які звільнили б американських воїнів, які перейшли першо-рядний вишкіл і мають бойовий досвід, від служби в південно-в'єтнамському заплілі. Планується взагалі обсадити більшим числом цивільних осіб всі такі становища, що їх тепер займають у В'єтнамі військовики, потрібні на бойовому фронті.

У церкві св. Гробу в Єрусалимі вкрали дорогоцінний діячем із статуї св. Марії

Єрусалим. — Вночі з середи на четвер 3 серпня ц. р. невідомі злощичі закрались до церкви святого Гробу в колишній йорданській частині Єрусалиму, розбили горішню частину скляної кляшні, в якій стоїть висока на три стопи різьблена дерев'яна статуя, та забрали вибраний самоцвітами золотий діячем, який у формі авреолоу прикрашував голову статуї. Забрано теж платинові сережки, самоцвіти, як теж шнур орнаментальних золотих сердець. Дерев'яну статую святої Марії дарувала була до церкви святого Гробу португальська королева Марія в 1924 році. Історія цієї церкви, побудованої на місці, де — за переказом — був похоронений Христос, сягає до 325 року, а головна структура церкви в її нинішньому вигляді походить з року 1149. Ця церква належить до найбільших пам'яток християнства. Опікується церквою ОО Францісканів, але — за традицією — сторожить її мусульмани. Цей сторож спав, коли закрались злощичі. Відсутність діяча інших дороговцінностей зауважили православні духовники, під час нічної церковної відправи їй повідомили про це францісканські монахи, які негайно викликали ізраїльську поліцію. Ця с'єва дуже неприємна для ізраїльського уряду.

На святкуванні роковин комуністичної армії в Китаї не було його лідерів

Гонг Конг. — 1 серпня ц. р. святкувано в Комуністичному Китаї 40-річчя постанови його збройних сил, але на урочистому прийнятті з цього приводу не було найвидатніших постатей однаково з офіційного партійного крила, що стоїть при владі, як теж з партійної опозиції. Ото ж не було "самого" Мао Тсе-тунга ані його правої руки й міністра військових справ Ліна Піаю, — не було також найпершого їх противника — президента Комуністичного Китаю Ліу Шаочі, генерального секретаря Тенга Шіаю-пінга і колишнього головного партійного пропагандиста Тао Чу — проти яких звертаються постійно найбільші атаки "червоногвардійців". Зате прийняттям на тому прийнятті був

Косігін відмовився прийняти делегацію з Глєсборо

Москва. — Совєтські власні повідомили 16-членну групу американців, в тому числі 11 жінок, які прибули до СССР з містечка Глєсборо в Нью-Джерсі, де в червні ц. р. президент Джансон і совєтський прем'єр Косігін відбули двократну зустріч, — що Косігін не приймає їх. Не подано ніякої причини. Припускають, що Косігін перебуває на літніх фєрїях над Чорним морем, але самозван-

ПРЕДСІДНИК Й. ЛИСОГІР В ДОРОЗІ ДО АМЕРИКИ, ПРОФ. КУБІЙОВИЧ ДО ФРАНЦІЇ

Джерзі Сіті. — У п'ятницю, 4-го серпня, в тому самому часі, як це число "Свободи" друкувалося на пресі,десь високо над Атлантиком відбулася справжня "зустріч на вершинах": гол. предсідник Українського Народного Союзу вертався літаком до Америки, а проф. д-р Володимир Кубійович, головний редактор Енциклопедії Українознавства, в тому самому часі вертався з Америки до Сарселю у Франції. Й. Лисогір з дружиною пані Марією вилетів у поворотній дорозі до Америки з Лондону о год. 3:30 по полудні, що — врахувавши шість годин різниці часу — 9:30 перед полуднем в Нью-Йорку. Проф. В. Кубійович вилетів з Нью-Йорку о год. 10-й перед полуднем, отже їхні літаки могли "зустрітись на вершинах" якраз десь у "половині дорозі".

Перед своїм повертанням п. Лисогір побував ще в Парижі, де відвідав українські установи та мав зустрічі і розмови з місцевими нашіми діячами, зокрема відвідав та мав довшу розмову з Преосв.

Й. Лисогір з Преосв. Вол. Маланчуком у Парижі.

Володимиром Маланчуком, Єпископом для українців католиків у Франції. Описав відвідав наш науковий осередок у Сарселі та провів там кілька годин. Бувши в Парижі, п. Лисогір відвідав могилу сл. п. Головного Отамана Симона Петлюри та поклав на ній китицю квітів. Перед від'їздом до Лондону відвідав ще Роттердам та могилу сл. п. полк. Е. Козьмалюка. У вівторок, 1-го серпня, вилітає до Лондону.

Хліборобсько-Освітній Союз в Бразилії відзначає 45-річчя

Куриitiba, Парана. — Орган ХОС-у, тижневик "Хлібороб", з нагоди 45-річного ювілею тієї великої і активної української організації в Бразилії, в передовій в ч. 23 з червня пише: "Чи думали, чи сподівались ті наші люди, які 1922-го року в Дорізоні заклали Український Союз, що заснована ними Організація проживе 45 років з усіма виглядами на дальнє існування, що розростеться філіями в багатьох місцевостях з двохтисячним членством, об'єднається величезним майном, своєю пресою, радіопересиланням, навчально-вихованими і культурно-мистецькими закладами? Пересмич Українського Союзу і Українського Центру — теперешній Хліборобсько-Освітній Союз з став відомим та знаним не тільки в Бразилії, а й далє по за її межами, до українських земель включно... Святкування 45-літнього ю-

вілею Хліборобсько-Освітнього Союзу Збігається з підготовкою до скликання Світового Конгресу Вільних Українців, який теж незабаром відбудеться. Українці та їхні нащадки в Бразилії з потужним загоном серед дівторо-двохмільйонної української спільноти у вільному світі. Тому наша участь у СКВУ має бути добре помітною і належно забезпеченою". Той же тижневик повідомляє, що ювілейні святкування мали відбуватись на початку липня в Дорізоні. В Куритибі да в кількох інших місцевостях, де с філії ХОС-у. В програмі святкувань: Богослуження, надзвичайний ювілейний збори, концерт, виступ українського драматичного гуртка; було заплановане також прийняття для урядових осіб; роздача бразильських нагород-грамот за працю в соціальній діяльності тощо.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІЙ СВІТІ

УКРАЇНСЬКІ ВЕТЕРАНИ В 100-РІЧЧЯ КАНАДИ

Монтреаль. — Українські Канадські Ветерани вшанували Канаду з нагоди 100-річчя її державності в павільйоні Об'єднаних Націй, на ЕКСПО-67, 1-го липня 1967 р., саме в день народження Конфедерації Канади. Святкування очолювала Крайова Управа Союзу Українських Ветеранів, і в них взяв участь також головний командант Укр. Америк. Ветеранів Євген Сагаш. У святі взяли участь понад 20 етнічних груп із своїми національними прапорами, які відтак на сцені павільйону Об'єднаних Націй мали свої виступи.

По дефіляді ветеранів, увечері того ж дня, в залі церкви св. Софії відбулась вєтеранська зустріч, на яку приїшло багато гостей. Євген Сагаш, гол. ком. Укр. Америк. Ветеранів подякував канадським ветеранам за запрошення та передав волячий привіт від своєї організації, побажаний більшій співпраці в майбутньому (НН).

УКРАЇНСЬКІ НАУКОВЦІ НА СЛАВІСТИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

На цю річний конференції славистів Канади, що відбулась в середині червня в Оттаві, виголошено дві доповіді на українській темі. Д-р Яр Славутин, професор Альбертського університету, доповідав на тему "Михайло-

Орест — український поет", а д-р Олег Зуський — на тему "Франкові переклади сонетів Шекспіра". Обидві доповіді зроблено англійською мовою. Відбулась коротка дискусія, переважно українською мовою, що треба вважати відрядним фактом на форумі славистів. Проф. Славутин зробив також англослову доповідь "Українська філологія в Канаді" на іншій слов'янській конференції, влаштованій міжуніверситетським комітетом.

УКРАЇНКА ВЗЯЛА УЧАСТЬ В КОНФЕРЕНЦІЇ ЖУРНАЛІСТОК

Вінніпег, Ман. — Член Головної Управи Канадських Журналісток п-ні Ольга Войценко з Вінніпегу взяла участь у Міжнародній конференції журналісток в Торонті і в Оттаві, що тривала від 28 червня до 2 липня, під патронуванням ЮНЕСКО. Канадської Ради Сториччя і Канадської Клубу Журналісток. В Оттаві учасниці, журналістки з усіх континентів, були на прийнятті у міністра закордонних справ П. Мартіна. Ольга Войценко перебувала з закордонними журналістками в Торонті, Вінніпезі, на Світовій Виставці в Монреалі та в Оттаві, принагідно знайомлячись закордонних колег з досягненнями українців у Канаді.

СВОВОДА

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07308

Second Class Postage paid of the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly 65¢.

Address: "СВОВОДА," P. O. Box 348, JERSEY CITY, N.J. 07308

Муринський рух і комуністи

Директор Федерального Бюро Інвестицій (ЕФБІАІ) Едгар Гувер, переславши як перший свідок на Спеціальній Комісії Конгресу для розслідування громадянських заворушень, ствердив, що немає доказів на те, що останні муринські заворушення були викликані діяльністю комуністів, а вибухи вони спонтанно, спровоковані якоюсь непередбаченою подією. Значить, припущення, що муринські заворушення в Америці планують та організують комуністи — не відповідає правді.

Однак, муринський рух за повну рівність у життєвій практиці в Америці та комуністична підтримка діяльності мають спільні точки. Ніхто з лідерів трьох головних муринських організацій — Крайової Асоціації для Розвитку Колонорів Лудей, Крайової Мисливської Ліги та Конференції Південно-Християнського Проводу — не є комуністами, ані прихильником громлення країн, палення домів і стрілянина з дахів, бо всі вони злягли собі справу з того, що на цьому трієті в першу чергу самі мурини. Але, наприклад, голова однієї з названих організацій, нобелівський лауреат миру д-р Мартін Лютер Кінг, займає у в'єтнамській проблемі на 100% становище комуністів, викликавши тим велику радість у Москві. Немає теж найменшого сумніву, що, хоч комуністи не організували останніх великих заворушень в Нью-Йорку, Дітроїті, Сінсінаті чи Толідо, всюдю негайно приспівували вони до „революційних“.

Найактивніший в цих заворушеннях муринський табір, „Студентський Координаційний Комітет неспасливих дій“, який розпочав пропагувати так звану „Чорну Силу“, чи „Чорну Могутність“ на базі ненависті до білих і расового сегрегативізму, виразно шукає спілки з комуністами. Теперішній голова цієї організації Г. Реп Браун заявляє: „насилство є konieczністю... невіддільне від нас — застрели його на смерть... коли Вашингтон не покориться — треба спалити його“. Засновник цієї організації і її перший голова Стоклі Кармайкел перебуває тепер у Гавані, де Фідель Кастро представляв його, як речника всіх муринів у ЗДА. Кармайкел заповідав організувати чорних партизанських загонів в американських містах на зразок В'єтконгу. Голова недавньої конференції „Чорної Сили“ в Нью-Йорку ластор Натан Райт заповів громадянську війну в Америці на 1971-й рік.

Очевидно, що це бажаний для Москви, Пейпінгу і Гавани спільний у внутрішньому розкладанні Америки. „Чорна Сила“ стає природним союзником сили червоної.

Справедливість

Світову пресу, за винятком, очевидно, совєтської, облетіла вістка, що Військовий Суд ЗДА засудив 25-річного сержанта Волтера Гріффіна на 10 років в'язниці за вбивство північно-в'єтнамського полоненого. Не входячи в питання, чи не міг би такий засуд бути легшим, хочемо звернути увагу на самий факт: американське військоове судівництво покарало свого воюка, обороняючи і захищаючи права полоненого ворожого воюка.

Совєтська преса замовчала цю подію, і не даремно. Хоч комуністи твердять, що вони готові все робити для „блага людини“, дотепер за ту готовість заплатили головами вже мільйони безвинних жертв і з-поміж підкорених Москвою народів, і з-поміж інших народів, воюки і дивляні, навіть жінки і діти. Без суду „судили“ і розстрілювали більшовики в 1917-29 рр. тих, хто не погоджувався з ними. Без суду засудили сотні тисяч українських селян та інтелігенції в 1927-29 рр. до північних і сибірських концтаборів — на вірну загибель. Без суду Москва прирєкла яких 6 мільйонів українців на голодовку смерті в 1933-34 рр., а за спротив — підпал сільради чи колгоспу — безоглядно вивозили енкаведисти цілі села в невідомому напрямку. А що сталося з 30-40 тисячами совєтських воюків, які злягли у полон під час совєтсько-фінської війни і яких Фінляндія була змушена вквітати решт видати Сталінові, щоб не втратити всієї території в пащєці московського червоного змія? Хто і що знає про їхню долю? Лише чутки ходили, що їх вивезли на Сибір, а там і слід за ними пропав...

Ще й досі тисячі й тисячі родин в обох Німеччинах, в Італії, в Іспанії очікують, ану ж надійде з СССР вістка, що їхній син, який „безслідно пропав“, живий, знайшовся десь в Азії чи на Сибіру. Але ті воюки різних армій, насильно змобілізовані Гітлером і послані на війну, на Схід, ніяк в СССР не знаходяться... Сотні тисяч воєнно-полонених загинули з рук московської — більшовицької „правосуддя“. Ще й нині, коли минуло вже понад 20 років після закінчення війни, оте „правосуддя“ виллює і розстрілює колишніх ув'язнених.

Ось чому совєтська преса промовчує вістки з-за кордону, в яких дійсно йдеться про справедливість.

Мих. Килимний

УКРАЇНСЬКА ЖІНОЧА КОНФЕРЕНЦІЯ ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

Куритиба — Ця конференція відбулася у великій залі Репрезентаційного Дому Хліборобсько-Освітнього Союзу в Куритибі, Бразилія, в дні 24-25 червня ц. р. Вже самий факт її скликання дуже багато говорить, а насамперед конкретно засвідчує існування на цьому континенті української громади, яка не розтанула в доквітлі, не заперла, а є чинною, діяльною.

Щоправда, всилу різних об'єктивних та технічних причин, головною через матеріальну скруту в Південній Америці та неформальності в урядових установах громадянства тієї чи іншої країни, не всі очікувані делегати приїхали, але вони своєчасно надіслали до Куритиби листи з проханнями вважати їх за учасників конференції, і загалом висловили свою солідарність з її рішеннями.

Офіційна її назва була: Конференція Складових Части Світової Федерації Українських Жіночих Організацій — СФУЖО.

Від Центральної СФУЖО до Куритиби приїхала фінансова референтка, вона ж голова Організації Українських Католічних Жінок Канади і взагалі заслужена, довголітня діячка українського жіночого руху, пані Ірина Павлюковська. Делегатуку від українських жінок Аргентини була інж. Ольга Бандура. Делегати Венесуели зголосились листуватись. Численно представились Бразилія — 46-ма делегатка від різних організацій. На залі ми бачили щонайменше 120 осіб, у тому числі не тільки жінок, а й чоловіків.

Конференцію відкрила містоголова СФУЖО на Південну Америку, проф. Ольга Горачук, уродженка Бразилії, постійна мешканка Куритиби. Під кожним оглядом блискуча промова вголосена була доброю українською мовою. Пані О. Горачук продемонструвала глибокий вгляд у різні українські справи, розуміння їх і щире уболівання ними.

Перед тим авторці цих рядків довелось читати виступи провідних діячів УН-Ради на VI-й Сесії. В кожному з них виступили з тривою стверджувалось потребу відомодити склад УН-Ради і в той же час висловлювалось сумнів, чи вдасться це зробити без припливу нової еміграції з рідних земель, мовляв, народжені поза Україною наші люди не спроможуться належно повести Український Державний Центр та парламент в екзилі. Одним словом, виринало гамлетівське питання: „бути чи не бути“? Внесення мною враження з виступів та доповідей на Українській Жіночій Конференції Південної Америки рождежні і вихованні поза Україною пань Ольги Горачук, Євгенії В. Мазепи, Оксани Борушенко і ін. говорять про те, що не бракує у нас людей, які зможуть далі вести вперед українську справу в цілому її обсязі.

За президіальним столом конференції ми бачили Кир Йосифа Мартиня — Екзарха для українців — католиків Бразилії, вєч. о. Миколу Щербак — настоятеля української православної церкви в Куритибі, пані Ірину Павлюковську, інж. Ольгу Бандуру, письменницю Ольгу Мак, генерала Андрія Долуду й інших. Насліло 32 писемних привітань, в тому числі від українського жіноцтва з Європи. Особисто вітали конференцію Кир Йосиф, вєч. о. Микола Щербак, почесний голова ХОС-у Степан Кобилянський, діючий голова ХОС-у п. Степан Плахтин та ін.

На конференції багато уваги приділяли загальному становищу в Україні, зокрема становищу української жінки „під московським караулом“. Тому вже в другій точі прийнятих резолюцій говориться: „Конференція повністю солідаризується з ідейними основами праці СФУЖО і висловлює глибоке признание за пророблену нею величезної ваги працю в напрямі об'єднання українських жінок у єдиний світі та скерування їхніх зусиль і праці в спільне русло для добра України“.

Лейтмотивом конференції було: чим краще зорганізуються українське жіноцтво, чим більших осігів здобудуть наші політичні й громадські організації, тим більше можна буде зробити в користь української визвольної справи.

Пані Ірина Павлюковська вголосила змістовну доповідь на тему „Дейні основи і праця СФУЖО“. Основні виховання і фактори того виховання — назва доповіді делегати з Аргентини інж. Ольги Бандури. Уродженка Бразилії, пані Євгенія Мазепа, відчитала доповідь на тему „Допомога матері в збереженні українських традицій і культури“. Обидві ці доповіді учасники конференції високо оцінили, і пані Ірина Павлюковська запропонувала видати їх друком. Були ще доповіді пані Ірини Павлюковської, пані Ірини Рибки, проф. Оксани Борушенко на теми: „Основи організації“, „Супільна опіка“ та „Українська еміграція в Бразилії“. Всі вони були докладно й ретельно обговорені.

Чимало говорилось на конференції про наступний Світовий Конгрес Вільних Українців. Пані Павлюковська провела з цього питання спеціальну зустріч з українським громадянством Куритиби.

Конференція перебрала на наступні три роки проф. Ольгу Горачук містоголовою СФУЖО на Південну Америку. З цього приводу прийнято таку резолюцію: „Містоголова СФУЖО має обов'язок опікуватись всіма жіночими організаціями на терені Південної Америки і давати їм моральну допомогу“. Ця резолюція особливо про те, що не бракує у нас людей, які зможуть далі вести вперед українську справу в цілому її обсязі.

ЯК ТАМ ВІДПОЧИВАЮТЬ?..

Звичайно, туристам із-за кордону показують в Україні, за наперед визначеним маршрутом, навіть серед Києва „потомкинські села“. Та коли взяти саму ж київську пресу — лаштунки тих висіт починають падати, і ми, самі не киче відвідуючи сучасну Україну, можемо мати досить докладне уявлення про „здобутки жовтня“.

Візьмим, для прикладу, Харків. Населення в ньому вже перевищує один мільйон. Здавалось б, у такому великому місті транспорт має працювати, як годинник, бо інакше не допоможе і три „вихідних“ дні. Приєднаймося в уяві до кореспондента „Радянської України“ (з 15 липня):

„Ми побували на автостанції ч. 3, що розмістилася на Кінному ринку м. Харкова. В будні станція обслуговує 5000 осіб, а в суботу та неділю — понад 8 тисяч. В основному це робітничі заводи ім. Малишева, Серп і молот“, ХЕМЗ, кондиціонери та інших. Ось і зараз в суботній день вони доведуть чергою штурмом беруть віконця каси, щоб потрапити у Старий Салтів, в Печенізьке море або у Васильєве до річки Уди. У працівників станції гаряча праця: раз-у-раз до кімнати врінаються розгнівані, розбурені, та запобігливо благуючі пасажирів. Ні-ні, не відпочивають: ті муляють вистояти по кілька годин у черзі. До кімнати врінаються пасажирів, кому не можна не їхати. Ось група студентів молочного технікуму. Вони їдуть будувати школу в Вілому Колодізді. Але будувати їм сьогодні вже явно не доведеться... Кожні п'ять хвилин відправляється зі станції автобус, але натовп біля кас не зменшується, навіпаки — підходять все нові пасажирів“.

Не краще і в іншому районі Харкова: „У Старому Салтові по той бік Печенізького моря є прекрасний пляж, який так подобився харків'янам. Але спробуйте дістатись до нього! Вас Довезуть тільки до подав'ядного голосу. Треба сподіватись, що містоголова СФУЖО на Південну Америку спеціально візьме під увагу наших людей в тій країні“.

Конференція висловила за розпорення суспільно-харитативної праці серед нашого громадянства з Південній Америці, де матеріальне забезпечення українців, як і переважно більшовицького населення, стоїть на дуже низькому рівні. Окремі постанови присвячено вихованню молоді й доросту, збереженню національних традицій.

Конференція також схвалила велику підтримку справу скликання Світового Конгресу Вільних Українців, зокрема його Жіночої Сесії.

Після конференції пані Ірина Павлюковська і Ольга Бандура в супроводі пані Ольги Горачук та інших пань з Куритиби відбули поїздку по українських оселях Бразилії.

Він же не знав, коли Білий прибуде, і хлопців не замовив. Сьогодні була організаційна нарада з участю Білого, Блакитного і Лисого.

Білий натискає на посиленні військової роботи і жадає від організаційної сітки допомоги. Троїня і Шкляр пручаються: вони мають і так доволі навантаження від своїх „влад“. Троїня каже, що як так далі піде, то він сам перепишеться в бойову сітку.

Обговорено справу старшинської наради у Вишневці. Лисий її реферував у дусі свого листа до Блакитного. Засипано питаннями Білого про Бульбу. А Білий знає дуже мало. Увесь час крутився по Дубенщині, Володимирщині і Горохівщині і має мало відомостей. Жаліється, що область видає дуже мало інформаційного матеріалу. Обіцяє бути в штабі інспекторату за тиждень-два і тоді, каже, натисне, щоб дали більше відомостей в терен.

На другий день приїде сюди Вітька. Він, здається, був на Поліссі, їздив десь „до начальства“. Може він знає більше.

На нараді — новина. Білий довго говорить про те, щоб бойові дії були зосереджені в одних руках.

— Друзі, за рішенням військового керівництва інспекторату друг Блакитний призначається військовим керівником Крем'янецького повіту. Бойова реферантура, як така, ліквідується. Друг Лисий переберє ветеранську сітку і там лише працюватиме.

ПРО НЕДАВНОМУНУЛЕ

Кожний, хто цікавиться подіями, пов'язаними з відновленням нашої державності з-перед п'ятдесяти років, хто хоче пізнати їх в історичному навілленні, повинен прочитати працю професора Українського Вільного Університету д-ра Матвія Стахова „Західня Україна. Нарис історії державного будівництва та збройної і дипломатичної оборони в роках 1918-1923“.

У шістьох томах цієї праці автор представляє життя українців у колишній австрійській монархії, боротьбу за здобуття незалежності і вислід цієї боротьби: відновлення української державності на західно-українських землях в 1918 році. Читач дізнається, який був лад у відновленій державі, як розвивалось суспільне, політичне та господарське життя, як і чому вибухла українсько-польська війна, як творилася Українська Галицька Армія та як билася вона на фронтах, а також про „працю“ своїх „чужих“ „воруженьків“, які старались не допустити до закріплення влади у відновленій державі.

Автор подає відписи документів про переміря на фронті, встановлені з ініціативи західних альянських держав, яке поляки використовували не для замирення, а для скріплення своїх сил.

Дуже цікаві відомлення з перебігу мирової конференції в Парижі, з яких ясно пробирається прихильне ставлення делегатів західних держав до Польщі і їх ворожість до України. Західні дипломати не визнавалися у питаннях Східної Європи і приймали за добре все, що їм подавала польська сторона, зокрема знані з своєї „правдомовності“ Ігнаці Падєвський і Роман Дмовський, які були польськими делегатами на мировій конференції.

Політика гравля розквітла: „Дніпрі“ прибувши заховали під замок усі телевізори, мовляв, „багато розумних дуже, крутять, це знаматися можуть“. В Одесі — у них не допросилися чаю, у Харкові — відповіли на запитання, як і куди проїхати: мовляв, „тут не адресний стіл“.

Такі воєні, совєтські гарбзди, досягнення та „увага до людини“.

В. Р.

Н. ЯКИМІВ-МЕТАН В ЕДМОНТОНІ

Після Якимів-Метан, найстарший український письменник (84 роки) у Канаді, який нещодавно приїхав із Далекого Сходу, відвідав Едмонтон. Письменник у повному здоров'ї та добрій силі. Місцевий літературно-мистецький клуб улаштував зустріч із письменником, котрий прочитав уривок із нової поеми „Завірюха“, та підписав своїми споминами про Зелений Килим, де він прожив багато років. Захотіли діяльності української громади в Едмонтоні, І. Якимів-Метан повернувся до Ванкуверу, де він працює також як режисер і актор на українській сцені.

Відомлення з паризької мирової конференції дають нам яскраву картину, як мутні західні політики розгрізували складні політичні питання, в яких вони не визнавалися. Прикладом може бути хоча б такий вислід державного секретаря ЗДА Лансінга (том 6, ст. 16): „Населення (Галичини) на 60% неграмотне, тому воно нездатне управляти собою... якщо прихильність звернена радше вбік „поляків“. Або вислід представника „Великобританії“, Вальфура: „Вільність русинів з відстала, неграмотна і в теперішньому часі нездатна стояти сама“.

Варто також відзначити, що західні дипломати називали мешканців західно-українських земель „русинами“, бо поляки переконали їх, що „русини“ не є тотожні з мешканцями інших земель України.

Таких і подібних „пікантних“ висловів представників переможних держав Антанті знайде читач немало. Тодішні дипломати наварили доброї каші, а теперішні їхні колеги мусять їсти. Чи смакує їм вона, можна сумніватися.

О. З.

Військовий командант підпорядковується виключно військовому керівництву, а з організаційно лише співпрацює. Сподіваюсь, що ви йому допоможете... — Таке призначення я пропонував зробити давніше, — сказав Лисий. — Я вже підстаркуватий. Маєте молодого команданта. Я ж із усім старшинством цілою душею допоможу.

Нарада протягнулась у справі співпраці між військовою і організаційною сітками. Шкляр питав — чи не означає це військової диктатури. Білий, сміючись, відповів, що так, але лише у військових справах...

22 серпня 1942.

Прибуло п'ять районних бойових командантів, яких Блакитний зразу ж перехрестив на „військових“. Усі вони звітували. Їх розпихала гордість за свої повіти. Після звіту — підсумки.

Михайло Данилюк

ПОВСТАНСЬКИЙ ЗАПИСНИК

(26)

Було нас вісімнадцять. Чимало не прибуло. Дехто прислав записки із вибаченнями. Я вів нараду, але командував полк. Ш. Говорили цілий день і пів ночі. Сотник Булава інформовав про події на Поліссі та про отамана Бульбу. Цікаві історії. Той Бульба таки почав „повним ходом“ революцію. Взагалі, про що оповідав Булава — було „повним ходом“. Подробиці оповім, як приїду. Довідатесь все, що можна, про УПА на Поліссі від Білого. Вони там в області мусять більше знати.

Наші остаточні рішення, які, думасмо, приймуть також інші, що не прибули на нараду, такі: 1. Думасмо, що таки до партизанської боротьби дійде, хібащо німаки раптом змінять політику, а цього не видно. Думасмо, що готуватись треба. 2. Усі без винятку стоять на базі позапартійної армії, і вітають наше рішення будувати бойову мережу поза рямками організації. Лише в такому випадкові обіцяють допомогу. 3. Чотирнадцять із присутніх висловили згоду дати допомогу вже тепер у вишкіль хлопців по селах. До речі — шестеро вже тепер це роблять. Четверо відхилились, але обіцяли себе включити, як уже справа піде „повним ходом“. До них належить сотник Булава. Він, власне, сказав, що на цю тему мусить висловитись отаман Бульба. 4. Усі закликають до негайних контактів і переговорів усіх бойових груп. 5. Висловлено побажання увійти в контакт із Бульбою. 6. Висловлено побажання, а то й жадання, щоб організація виявила своє позитивне ставлення до справи УНРРеспубліки і її кадрів. Багато старшин на цьому пункті стоять міцно.

Треба вам знати, що трос з них уже допомагають Крукові в його вишкіль. Я їх вилаяв. А вони сміються: „Ви там, а ми тут — і якось зведемо до купи наших молодих із гарячими головами“.

Ми встановили між собою кличку, а також кличку і клички перелам у місті. Відтепер ми вирішили зустрічатись кожного місяця. Наступна зустріч у Крем'янці. Лисий“.

Шкляр знає, що прийшла записка від Лисого, і хоче, щоб Блакитний її показав. Той обіцяє цю справу зреферувати на нарадах.

19 серпня 1942.

Білий тут. Хочє звіту. Блакитний зарядив шир-

шу бойову нараду за три дні. Він же не знав, коли Білий прибуде, і хлопців не замовив.

Сьогодні була організаційна нарада з участю Білого, Блакитного і Лисого.

Білий натискає на посиленні військової роботи і жадає від організаційної сітки допомоги. Троїня і Шкляр пручаються: вони мають і так доволі навантаження від своїх „влад“. Троїня каже, що як так далі піде, то він сам перепишеться в бойову сітку.

Обговорено справу старшинської наради у Вишневці. Лисий її реферував у дусі свого листа до Блакитного. Засипано питаннями Білого про Бульбу. А Білий знає дуже мало. Увесь час крутився по Дубенщині, Володимирщині і Горохівщині і має мало відомостей. Жаліється, що область видає дуже мало інформаційного матеріалу. Обіцяє бути в штабі інспекторату за тиждень-два і тоді, каже, натисне, щоб дали більше відомостей в терен.

На другий день приїде сюди Вітька. Він, здається, був на Поліссі, їздив десь „до начальства“. Може він знає більше.

На нараді — новина. Білий довго говорить про те, щоб бойові дії були зосереджені в одних руках.

— Друзі, за рішенням військового керівництва інспекторату друг Блакитний призначається військовим керівником Крем'янецького повіту. Бойова реферантура, як така, ліквідується. Друг Лисий переберє ветеранську сітку і там лише працюватиме.

Бюфало, Н. Й.

ТИЖЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

Згідно з прокламацією посади міста Франка Седіти цього року "Тижень Поневолених Націй" відмічено в нас від 16 до 23 липня. Усім справам керував громадський комітет, очолений українцем — д-ром Нестором Проциком. Членами комітету були представники окремих етнічних груп і деяких американських організацій. З українців до комітету належали: д-р Михайло Сайкевич (від УККА) і п. Михайло Лисак (від укр. відділу ПАВНА). Був також і почесний комітет, складений із видатних постатей американсько-церковного й політичного світу.

В неділю 16-го липня, о год. 2-й по пол. в залі наради Міської Ради відбулося офіційне відкриття в присутності численної зібраної громади міста. Імпреду відкрив голова комітету д-р Н. Процик, а проводив нею д-р Едвард О'Коннор. Посадник міста Бюфало Франк Седіт відчитав прокламацію про "Тижень Поневолених Націй". Він заявив, що перший із посаджених американських міст виділив пропозицію створення постійних комітетів "Поневолених Націй" при міських уладах. Другою важливою справою, яку затаркнув посади Седіт — це справа советських консулатів, а згодом збільшення їх числа на терені ЗДА.

Посадник Седіт заявився проти цього. Коли б стояло питання про відкриття такої консуляції в Бюфало, то він (посадник) категорично заперечував би проти цього. Створення консуляції — на його думку — було б прямим глумом над мешканцями його міста, які походять з країн, поневолених комуністичною Росією.

Цього самого дня виступав за промовою міський суддя Вілліам Г. Гейтон. З нагоди відкриття усталою національні прапори поневолених народів перед будинком міської управи. Всю цю імпресу започатковано і закінчено молитвою, проведеною американськими священниками.

В середу 19-го липня і в четвер 20-го були обідні з нагоди "Т.П.Н." Обід першого дня був спонсорований "Ківаніс Клубом" і відбувся в приміщенні "Бюффалієвського Атлетичного Клубу".

В часі цього обіду промовляв суддя Найвищого Суду стейту Нью Йорк Вілліам Б. Ловлес. Другий обід (в четвер) відбувся в готелі Статлер-Гілтон і був спонсорований "Ротарі Клубом". Головним промовцем в часі цього обіду був секретар стейту Нью Йорк Джон П. Льюмензо. На одному й другому обіді була присутня досить поважна кількість українців. Добрими були виступи д-ра Процика і д-ра О'Коннора по радіо в середу 19-го липня. Радіостанція WGR дала змогу протягом цілого вечора (від год. 9-ої до 12-ої) інформувати слухачів про справи поневолених народів і давати відповіді на запитання ставлені телефонічно. Д-р Процик зосереджувався переважно на українських справах, бо здебільшого торкалися України і запитання радіослухачів.

Закінчився "Т.П.Н." фестивалем 23-го липня, о год. 7:30 веч. Фестиваль відбувся в парку Делавар біля будинку "Арт-Галері". Слід відмітити, що в цьому році мало етнічних груп взяло участь у фестивалі. Виступали тільки болгари, хорвати, поляки й українці. Фестиваль відкрив голова комітету д-р Процик, а проводила ним в заступстві свого батька д-ра Гределя його дочка. Головним промовцем в часі фестивалю був голова Міської Ради Чеслав Горський. Промовець висловив надію, що вже недалекі час, коли сонце свободи знову зійде над країнами поневолених тепер народів.

В Бюфало прийнявся звичай в часі "Т.П.Н." вибирати королеву Поневолених Народів. Окремі етнічні групи вибирають своїх кандидатів, а спеціальне журі, призначене комітетом "Т.П.Н.", рішав, хто має стати королевою. Проголошення рішення журі відбувається під час фестивалю. В цьому році королевою вибрано українку Ренату Волинську, дочку покійного м-ра Степана і Надії Волинців. Рената Волинська є студенткою 3-го року археології при Бюффалієвському університеті. Бере активну участь в українському громадському житті, а передусім в студентському і в Пласті. Вона є скарбником Українського Студентського Клубу при Бюффалієвському університеті і писарем Пластової Станції в Бюфало. Перебравши корону від попередньої королеви-мадзярки, Рената Волинська подякувала за вибір і заявила, що вона репрезентує не тільки народ, з якого походить, але всі інші поневолені народи.

В містечкій частині фестивалю від українців брали участь: Сумівський дівочий квартет "Горлиці", який під керівництвом п-ї Марії Лисак виконав три укр. пісні, Сумівський танцювальний гурток під кер. п. Юрія Гуляка, який виконав два укр. народні танці, і п-а Марія Шпек, член укр. Студ. Клубу, яка віддекларувала вірші американського поета Роберта Фроста "Mending Wall".

Д. М.

Читайте українські книжки і газети, бо часто читачка веде до просвіти, а просвіта — це сила

Увага! Давні Покупці "СУРМИ"

Якщо ще маєте давню куплену книжку, їх не потребуєте — ми їх купимо. За фунт книжок, платимо два фунти свіжого меду. Книжки присилайте або приносите.

SURMA 11 East 7th Street NEW YORK, N.Y. 10003

INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd Street New York, N.Y. 10010

ВИМАГАННЯ БЕЗПЛАТНОГО КАТАЛОГУ. Уповноважений представник American Express Company and Foreign Office

Щадіть в Українській Щадниці

The Parma Savings Co КЛІВЛЕНД, Огайо

ОСНОВАНА 1915 Р.

Щадіть по модерному — Щадіть через пошту.

Оплату коштів переписки

Кожне щадничеkonto обезпечене до \$15,000.00 Федеральною Агенцією а гарантоване \$1,500,000.00 власного резервового фонду.

\$27,000,000.00 майна

Центрація:

5839 Ridge Road, CLEVELAND (Parma), Ohio. 44129. Тел.: 884-3700

Українська філія: 2190 Professor Street CLEVELAND, Ohio. 44113 Тел.: 771-3627

Роялтонська філія: 6465 Royalton Road NORTH ROYALTON, Ohio. 44133 Тел.: 287-5638

Число акцидентів дуже збільшується в літні не відкладайте акцидентного забезпечення. Вже за 85 центів місячно, можете придбати акцидентове забезпечення на суму \$10,000

в Українському Народному Союзі.

BE IN THE GROUP with OLEKSON'S Trident Ukrainian Records Amuke Ukrainian Records Olekson's Music (Horn) At Select Music Stores

Число акцидентів дуже збільшується в літні не відкладайте акцидентного забезпечення. Вже за 85 центів місячно, можете придбати акцидентове забезпечення на суму \$10,000

в Українському Народному Союзі.

Число акцидентів дуже збільшується в літні не відкладайте акцидентного забезпечення. Вже за 85 центів місячно, можете придбати акцидентове забезпечення на суму \$10,000

в Українському Народному Союзі.

Бостон, Масс.

ТИЖЕНЬ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

(ОПЦ) „Дія інтересів і національної безпеки ЗДА є важливим підтримувати бажання поневолених народів на свободу і незалежність, передовсім, коли такі бажання являються сильними чинниками проти війни та запорукою на довгий і тривалий мир“, заявив губернатор Джон А. Воллі в прокламації з нагоди Тижня Поневолених Націй в Массачусетсі. Подібну прокламацію видав також Джон Ф. Колінс, мейор Бостону.

Цьогорічне відзначення Т.П.Н. в Бостоні пройшло під знаком посиленої інформації про поневолені народи. Преса і радіо отримали пресові повідомлення, разом з копіями прокламацій. Важливі щоденники, як „Бостон Геральд“, „Бостон Рекорд-Американ“, „Стандарт Таймс (Нью Bedford)“, „Геральд Нью“ (Фол Рівер, Менчестер Юніон Лідер“ (Менчестер, Н. Г.) помістили інформацію про ТПН і поневолені нації.

„Бостон Геральд“ з 19 липня помістив листа, в якому з'ясовано рекомендації для політично-ефективішого підходу до поневолених націй: створення комітету для поневолених націй в Конгресі та домагання, щоб ОН розглянула московський імперіалізм в Україні, Вір-

менії, балтійських і інших поневолених країнах.

На окрему увагу заслуговує стаття Теда Льюіса в „Бостон Геральд“ з 7-го липня, в якій автор, покликаючися на інтерв'ю з професором Левом Добрянським, з'ясував труднощі та апатію уряду до боротьби поневолених народів.

Підготовкою відзначення займався Комітет Поневолених Націй Нової Англії, до якого входять українці через місцевий Відділ УККА, вірмени, литовці, латиші і мадяри. Комітет очолює д-р Джеймс Г. Ташчян, вірменин, а ексекутивним секретарем є Орест Шудлок від Відділу УККА. В делегації до губернатора і мейора від українців були: В. Тутка, голова Від. УККА, О. Шудлок і д-р І. С. Дідюк.

З початком липня Комітет Поневолених Націй Нової Англії вивів листи до 25 конгресменів з всіх штатів Нової Англії з проханням поробити заходи в Комісії Правил Палати для прискіпшення створення комітету для поневолених націй в Конгресі. До цього часу 14 конгресменів, як МакКормік, Філіпс, Бурк, Клівеланд, О'Ніл, Ст. Ондж, Конте і інші, відповіли, що пороблять відповідні заходи.

Міннеаполіс, Мінн.

ВИСТАВКА ДВОХ МИСТЦІВ

В першій половині вересня ц. р. відкриють в Міннеаполісі, в залі школи при церкві св. Константина виставку картин і рисунків двох українських мистців: Лева Геца, емеритованого професора Краківської Академії Мистецтв, і Миколи Анастасієвського, учителя рисунків і малювання в гімназіях і семінаріях Польщі, та учителя рисунків в українських гімназіях в Холмі і Криніці. Обидва мистці — товариші з Краківської Академії Мистецтв, відійшли себе по воєнних хуртовинах і від парубків є в сталому з собою контакті.

ЛЕВ ГЕЦ уродився у Львові 1896 р. Мистецькі студії в Кракові. Відтак професор рисунків в Сяноці, де заснував Музей Лемківщини. Від 1950 до 1962-го року вчить в Краківській Академії Мистецтв, де рік-річно виставляв свої роботи. Виставки його були в Риму, Відні, Берліні, Празі, Варшаві, Кракові, Львові, Києві, Нью Йорку і Міннеаполісі. Для міста Кракова, де живе стало, виконав 450 рисунків старого міста. З виставок здобув 850 рецензій в одиннадцяти мовах. Чотири енциклопедії ноуте його називають, а 9 музеїв переходять його праці. Всіх праць виконав до 4 тисяч. Організація польських артистів признає Гецові медалью заслужених, а в 1965 році медалью 50-річчя мистецької праці. У світовій війні — Січовий Стрілець. Був 10 разів в'язнений, а 14 разів в лікарні. Працює й далі.

МИКОЛА АНАСТАСІЄВСЬКИЙ народився в Скалі над Збручем. Студії: середні в Сяноці, вищі на стипендії митрополита Шептицького і д-ра Говикевича в Кракові і Варшаві. Виставки: Київ, Краків, Львів, Бродниці, Мюнхен, Ст. Пол, Міннеаполіс. В часі воєнних дій багато праць пропало. По переїзді з українською армією Збруча мешкав в Кам'янці Подільському, де працював в Міністерстві Освіти під доглядом арт.-малера П. Холодного (старшого), тодішнього міністра освіти. Повернувшись до Галичини, дістав пост вчителя рисунків в гімназії на Помор'ю, звідки вислав праці на виставку у Львів. Тодішній управитель Музею ім. гр. Андрія Шептицького у Львові д-р Свєнціцький закупив кілька картин. В часі другої світової війни вивезений на роботу до Нюрнбергу, працював з жінкою і сином у фабриці зброї, а по приході американців видав перші святині картини для еміграції. З Нюрнбергу переїхав до табору в Берхтсгаден „Орлік“, де в студії проф. С. Литвиненка учив рисунку молодих тоді мистців: Ковалів, Гуцалюка, Рожка і ін. З табору „Орлік“ при допомозі проф. Олександра Грановського переїхав до Ст. Пол, де зайняв одержане мистцем Яковом Гніздовським місце в рекламній фірмі „Brown & Bigelow“. Там працював 15 років, аж до емеритури.

Картина цих двох мистців будуть виставлені в Міннеаполісі в днях 9 і 10-го вересня ц. р. Українське громадянство зможе побачити праці мистців з-перед 50 років, праці з еміграції та праці найновіші, прегарні в рисунку композиції Л. Геца і М. Анастасієвського. С. А.

У НЬЮ ЙОРКУ ВІДЗНАЧИЛИ РІЧНИЦЮ 30-го ЧЕРВНЯ 1941 РОКУ

Нью Йорк. — з ініціативи Організації Визвольного Фронту, у п'ятницю 30 червня, в Домі ООЧСУ, відбулось відзначення Річниці Акту з 30-го червня 1941 р., коли у Львові було проголошено Тимчасовим Управлінням відновлення Української Державності. Свято відкрив голова Відділу ООЧСУ Д. Твардовський, нагадавши про благословення того Акту з боку митрополита Андрія Шептицького від УК-Церкви та Митрополита Полькарпа від УПЦеркви, асупереч волі німецького окупанта. З спогадами про працю Осередку Української Пропаганди в той час у Львові виступив ред. Данило Чайковський, який потім був впродовж 4 років у гітлерівському капеті. Дішні учасники перших Похідних Груп розповідали про похід у 1941 р. тих груп із Кракова та ін. міст на Західно, і потім на Східно Україну. Присутніх кругло 100 осіб. Свято закінчено співом „Не пора“.

Число акцидентів дуже збільшується в літні не відкладайте акцидентного забезпечення. Вже за 85 центів місячно, можете придбати акцидентове забезпечення на суму \$10,000

в Українському Народному Союзі.

Число акцидентів дуже збільшується в літні не відкладайте акцидентного забезпечення. Вже за 85 центів місячно, можете придбати акцидентове забезпечення на суму \$10,000

в Українському Народному Союзі.

МАРІЯ ЛИСОГІР СПІВАЄ В МІУНХЕНІ

Чи думала-гадала ОУЖ у Німеччині, що їхня скромна „жіночка“ імпреза в честь патронки Книжний Ольги 24-го липня ц. р. — переміниться в один із найкращих вечорів, який пам'ятають мюнхенці? Напевно ні, бо була б розіслала запрошення теж і чоловікам. Та коли розіслася вістка (а Мюнхен дуже „акустичний“!), що прибули з Америки панство Лисогіри, — то в рух пішли телефони й інші засоби комунікації й на вечер у „Домі зустрічей“ поспішило більше чоловіків як жінок! зокрема ж „ін греміо“ прибув увесь „Дім Української Нації“, який у вакаційні місяці буває завжди переповнений, — і ніде правди діти, саме чоловіками.

Програма вечора теж мусіла змінитися. Замість, як це стояло в запрошеннях, „мюнхенки“ вітатимуть двох „париянок“, що випадково опинилися в баварській столиці, — усі вони разом засіли серед „сірої“ маси слухачів, щоб послухати несподіваного, наче з неба впадоного, концерту.

Урядуюча голова ОУЖ пані Орієна Якимович з милою безпосередністю й великою долею гумору привітала гостей з різних сторін світу — Америки, Канади, Франції й навіть Франкфурту, — та пожелала всім Ольгам „многая літа“, що, розуміється, підхопила вся зала. Вона теж дотепно пояснила зміну програми із за прибуття пані Марії Лисогір, що появилася в срібнобілій сукні в товаристві чоловіка — головною передсідки УНСОУ, який до речі, при ближчому знайомстві, виявляється багатим симпатичний від своїх подобиць у „Свободі“.

Проф. Осип Бобикевич уже засів до фортепіану, й усі затихли, щоб познайомитися з мистецьким профілем співачки, який змалювала пані доцент Олександра Бойко. Пані Лисогір народилася в стейті Пенсильвенія, а її батьки походять з Лемківщини. Вона посідає завершену музичну освіту, виступала в таких операх як Розенкавалер, Травіата, Кармен, Фігаро та багато інших, а навіть у світових прем'єрах деяких сучасних опер, належить до ньюйорського т-ва оперних співаків. Паралельно з цим наша співачка співала чоловічі партії українських опер, як Катерина, Майська ніч, Відьма, тощо, та з визначною діяльністю СУ-Америку та інших українських т-в.

На програму свого виступу в Мюнхені пані Лисогір вибрала декілька пісень, дуже добре достосованих до малої залі, літної спеки та камерної обстановки. Ми почули „Розвістися з вітром“ (Франко-Степовий), „Садок вишневий“ (Т. Шевченко - Лисенко), „Останні квітки“ та „Як я умру“ (Л. Українка-Бобикевич), „Життя“ (Олесь-Гнатичин) і на домагання публіки ще одну-єдину „На горді коло броду“. І зразу ж від перших тонів, виблглива європейська публіка зрозуміла, що має перед собою культурну співачку, яка знає свої можливості й вальорів, веде себе гарно й безпретенсійно й уміє орудувати своїм гарним, м'яким голосом. Сила й мелодійність її співу зростає поступово, дві пісні до муз. проф. Бобикевича відповідала вона з особливим відчуттям і теплом та бравроно закінчила „Життями“. На жаль, ізза гарячі, співачка відмовилася співати більше, тож вдячні організаторки обдарували

У ПОКЛОНІ ТИМ, ЩО БУДУВАЛИ УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ ТА ЗА НЕЇ ЖИТТЯ СВОЄ ВІДДАЛИ

Головний передсідник УНСОУ Носип Лисогір, побуваючи в Парижі, відвідав могилу вбитого підступно більшовицьким агентом Голови Директорії Української Народної Республіки та Головного Отамана Військ УНР сл. п. Симона Петлюри і поклав на ній китицю квітів.

У Роттердамі п. Н. Лисогір віддав пошану світлій пам'яті підступно вбитого більшовицьким агентом команданта Корпусу Січових Стрілців та творця і провідника революційного українського націоналістичного руху, сл. п. полковника Свена Коновальця.

Критикують закордонні фільми, показані в Києві

Після міжнародного кінофестивалю в Москві — в Києві було показано лише в одному кінотеатрі декілька закордонних кінофільмів, але більшість із них гостро критикувала заповідь і в місцевій пресі. В „Молоді України“ з 26 липня, наприклад, читаємо: „Більшість позаконкурсних фільмів, привезених до Києва, не відбиває ні стану сучасного кіно, ні проблематики, котра хвилює сьогодні кінематографістів світу. Американська стрічка „Людина“ (постановник Мартін Ріт) — досить невибагливо зроблений вестерн, де спостерігаємо зухвалу спекуляцію на стосунках індійців та білих колишнього Дикого Заходу. Навіть акторська майстерність Поля Ньюмена і Фредерика Марча тут безсила. Французька стрічка „Сонце бродяг“ Жана Делануа досить стереотипно розповідає про пограбування банку, що закінчилося невдачею через безглузду несподіванку. Прикро бачити в ролі старого шахрая Дені Жана Габена, який набридлий штампований також кінокомедія аргентинського кінорежисера Хорхе Веласко „Скандал у сімействі“...“

Софія Наумович

Ділюся суцільною вісткою з Родиною і Знайомими, що в четвер, 3-го серпня 1967 року уночі в Бозі неспадіно на атак серця наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБУСЯ І ПРАБАБУСЯ

бл. п. ВІРА КРАВЧУК з ГОРБАТЮКІВ

Покойна походила з с. Ізв'ятих, Тернопільського повіту. ПАНХАЦІДІ будуть відслужені в суботу і неділю, 5 і 6 серпня 1967 року о год. 8-й веч. в похоронному заведенні Finch & Bruns Funeral Home, 34 Hempstead Avenue, Lynbrook, N.Y.

ПОХОРОН в понеділок, 7-го серпня 1967 р., в похоронному заведенні до Української Православної Церкви св. Арх. Миколая, 237 Maple Avenue, Uniondale, N.Y., о год. 10-й ранку, після нашіттар на Олімпій Горті.

Горем прибігті:

муж — МИКОЛА ІВ КРАВЧУК син і невістка — МИХАЙЛО І ОЛЬГА внуки — Г. ЛЮБОВ, БАБКА І ДЖОН прапнуки — ЛІСА, БРУС І СІНТІЯ

Праця
HELP WANTED MALE
AUTO PAINTER BODY & FENDER MAN
Першою класною виконавцем. Ви-сока платня для відповідного. Бенедикт.
Brooklyn, N.Y. GL 1-2700

МАШИНИСТ
Видатна фірма потребує маши-ниста, досвідченого в за-галішому машинобудуванні до залізничних та до на-глядів. Першорядні умови пра-ці.
Oswow Products
88 Hazel Street
Glen Cove, L.I., N.Y.
Mr. Block (516) OR 1-5300

СТОЛІЯРИ
Потрібно досвідчених. Постій-на праця. Добра платня, при-ємні умови. Radius 25 miles around Morristown, N. J.
Tel.: (201) 538-6591

ЧИЩЕННЯ КАНАЛІВ
Досвід при електричних ма-шинах, дозвіл їзди авто-мобілем, платня, постійна пра-ця, всі компанії бенефіти, плюс.
247-47 Jamaica Avenue
Bellerose, L.I.
Tel. VI 6-6766 після 7 веч.

BROILER MAN
Досвід, постійна праця круг-лий рік. В год. 4 по пол. — 1 нощі. Приємні умови праці, добра платня для фахового. Голоситесь:
Kingston Restaurant
1181 Morris Ave. Union, N.J.
(201) MU 6-2337

MALE & FEMALE
ПРИМІРЮВАЛЬНИК — КРАВЕЦЬ — ШВАЧКА
і також особи до ручного ви-кінчування о'гів. Потрібний досвід. Постій-на праця. Добра заплата. Зголошуватись:

SCHLESINGER'S
Bergenline Avenue
at 58th Street
West New York, New Jersey

МУЖЧИНІ І ЖІНКИ
Денні і нічні праці. Легка ма-шинна і монтувальна праця, досвід неконечний. Наявимо. Досконалих можливостей. Бенефі-ти, стара, добре поставлена фірма.
AMERICAN TREE & WREATH
Division of American Technical
Machine Corp.
(914) 753-2727

ОПЕРЕНТОРКИ
Досвід при Singer машинах до шиття. Юнійна фабрика, 35 год. тижнево, платня свята, 2 тижні вакації, постійна праця і добра платня.
Sambark Mfg. Corp.
Industrial Terminal
Garnerville, N.Y. 947-2333

ОПЕРЕНТОРКИ
Morrow — Kniters
Also Packer
Досвідчені робітничі при-свєтерях.
Goth Knitting Mills
43 York St., Brooklyn, N.Y.
MA 4-1491

ГОСПОДИНЯ
Жінка в зрілому віці, без на-реші, мала родина з дорос-лими дітьми, останні рекомендації, власна кімната, ланцюжка і TV, англ. мова, приємна до-машня атмосфера. Тел.
(516) MA 7-7688

ОПЕРЕНТОРКИ
до шиття на машині
ДОСВІД ПРИ СПОРТОВОМУ
ОДЯЗІ
Пів-секційна праця, юнійна фабрика, приємні умови.
GLADY'S SPORTSWEAR
91 Edison Pl. Newark, N.J.
201-642-2219

НЮЙОРСЬКА ПРОВІДНА КРАМНИЦЯ КОВБАС
за ліцензією спеціалізованої
SCHALLER & WEBER
— ДІМ ЯКОСТІ —
РІЗНИ М'ЯСНИ ВИБОРИ, СВІЖЕ М'ЯСНО ДО ВАРЕННЯ І ПЕЧЕННЯ
• КОВБАСКИ • ШІНКИ •
ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ
6 In NEW YORK: 1654 2nd Avenue (85-86 Sts.) — TR 9-3047
In RIDGEWOOD: 56-54 Myrtle Avenue — AS 4-3210
In ASTORIA: 28-28 Steinway Street — IV 3-5540
FRANKLIN SQUARE, L.I. 981 Hempstead Tpk — 437-7677
In FLUSHING: 41-06 Main Street — HI 5-2552
In JACKSON HEIGHTS: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154

КОЛИ ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ ПОСИЛКУ-ДАРУНОК ДО СССР
покоряйтесь послугам широкої фірми
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(Licensed by Vnesheposyltorg)
1530 BEDFORD AVE. • BROOKLYN 16, N.Y. • Tel.: IN 7-5522
Вислано через нашу фірму посилки доставляються на призначену адресу в найкоротшому часі. Доставка посилки гарантована. Нама-ємо м'яго оплачувати тут у наших крамницях і той, хто отримує по-силку, не платить нічого. При кожному посилці є склад з різними одяговими товарами, харчовими продуктами, сирами та овочами і т. д. на дуже низьких цінах.
Фірма відчинена щоденно від 9 год. ранку до 6 вечора
По суботах і неділях від 9 ранку до 4 по пол.

НАШІ ВІДПОВІДІ:
BROOKLYN, N.Y. — 1530 Bedford Avenue
NEW YORK 3, N.Y. — 78 Second Avenue
NEWARK, NEW JERSEY — 250 Market Street
SOUTH RIVER, N.J. — 46 Whitehead Avenue
UTICA, N.Y. — 963 Bleeker Street
FARMINGDALE, N.Y. — Freewood Acres
PHILADELPHIA 23, Pa. — 631 West Girard Avenue
ALBANY, N.Y. — 126 Tugman Street
ROCHESTER 5, N.Y. — 558 Hudson Avenue
LOS ANGELES 4, Cal. — 129 So. Vermont Avenue
CHICAGO 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue
BALTIMORE 31, Md. — 1900 Fleet Street
DETROIT 12, Mich. — 11601 Jos. Campau Avenue
HARTFORD 6, Conn. — 643-47 Albany Avenue
JERSEY CITY, N.J. — 219 Montgomery Street
SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus St.
CLEVELAND 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue
HAMMAMCK, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue
BUFFALO 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue
SO. BOSTON, Mass. — 396 West Broadway
TRENTON 10, N.J. — 1152 Deutz Avenue
RAHWAY, N.J. — 717 W. Grand Avenue
IN 7-6465
OR 4-1540
MI 2-2452
CL 7-6320
RE 2-7478
363-0484
PO 9-4507
NE 5-1654
232-2942
DU 6-5550
HU 6-2818
DI 2-4240
TO 8-0289
CH 7-5164
HE 5-6388
475-9746
PR 1-0608
TO 9-3980
TX 5-0700
AN 8-1120
EX 2-0804
381-8997

НАШ ЖУРНАЛІСТИЧНИЙ ДОСІД

Олег Лисак, мол. (сидить за машинкою), син нашого редактора і письменника Олега (старшого) та артистич-співачки Марії Лисаків, належить до най-молодшого журналістичного дострою, щойно закінчивши студії журналістики в Темпл університеті. Від червня він працює в редакції „Свободи“, редагуючи англо-мовний „Український Тижневик“ у заступстві ред. Зенона Синицка, який в цьому часі разом з проф. Вол. Куби-Ювичем, ред. Богданом Крацевим і Христею Падох працює при завершенні підготовки матеріалів до другого тому Англомовної Енциклопедії Українознавства, допома-гаючи рівночасно радою і порадою в праці своєму мо-лодшому заступникові, що й видно на цій фотознімці.

Постійні розділи не дали змоги о. Стангретові забез-печити себе і свою родину перед більшовицькою нава-лою. Родина Стангретів, яка за той час збільшилася, бо Господь благословив двома донечками — Любою і Грі-ною-Оксаною, залишилася під советською окупацією. Довелося більше як рік про-жити в жалких умовах. Шойно в серпні 1946 року вдалося о. Стангретові з ці-лою родиною переїхати в ан-гліїську зону Німеччини. Призначено його душпасти-рем в укр. таборі в Годену біля містечка Альфельд. Слід згадати, в англійській зоні Німеччини було мало укр. кат. священників. Тим-кільканадцятьма, які там проживали, доводилося важко працювати, бо треба було обслуговувати по два, або й більше таборів. Отець Стангрет був майже все в дорозі. Але праця давала йому повне задоволення.

Отець Стангрет не обмежу-вався тільки до душпастир-ських справ. Цікавився ці-лістю таборового життя. Вмів завжди пов'язати цер-ковні справи з національни-ми. Він був священником-па-триотом.
По ліквідації табору в Годену 1949 р. о. К. Стан-грет переїхав до укр. табо-ру в Браншвайгу, який — і раніше обслуговував.
З Браншвайгу виїхав в 1951 році до Канади за ста-ранням Кир С. Ніля — є-пископа едмонтонського. Згідно з призначенням є-пископа о. Стангрет замахав в Карвел, звідки обслугову-вав велику частину спархії на захід від Едмонтону. В 1957 році переїхав до міс-цевості Вільна, де проживав досконалий, несучи духову опіку українським поселен-цям, переважно хліборобам, розкинаним на великому просторі тієї частини Кана-ди. На цьому терені існують шість станиць, які о. Стан-грет планомірно відвідує. Не-можемо не згадати, що оби-дві дочки панства Стангре-тів — це вже дорослі сьо-годні особи, закінчили вищу освіту, заклали власні роди-ни.
Нові парафіяни о. Стан-гretta належно оцінили за-слуги свого душпастиря, в доказ чого влаштували 11 червня ювілей з нагоди 25-річчя його священства. В ювілейних святкуваннях взяло участь 300 гостей, в тому 11 священників. Про-водив ювілей Всм. о. В. Та-рнавський.
Сподіваємося, що і всі ко-лишні парафіяни о. Стан-гretta, розкинені сьогодні дослібно по всьому світі, прочитавши ці рядки, за-дають свого душпастиря і з нагоди його подвійного ю-вілею складуть ширі поба-жання всього доброго, а о-собливо здоров'я і витривало-сти в дальшій праці на сла-ву Божу і на добро людям.

Згадують т. зв. харківський советський „уряд“ з 1917 р.

У „Радянській Україні“ 25 липня, в огляді книжки „Історія міст і сіл УССР. Харківська область“, пере-печено деякого з так зв. совет-ського „уряду“ України, проголошеного в 1917 р. на прикордонні з Росією боль-шевицями — в протинагу УНР. У статті не згадано, що майже всіх членів то-го „уряду“ згодом знищили са-мі ж комуністи. „11-12 груд-ня 1917 р. в Харкові від-бувся Перший Всеукраїнсь-кий з'їзд Рад, який проголо-сив Україну Республікою Рад, утворив першу в історії суверенну Українську Ра-дянську державу, встановив тісні зв'язки з РРФСР, обра-див ЦВК Рад України і затвер-див склад радянського ур-яду України — Народно-го секретаріату, до якого вві-йшли Артем, Є. Б. Бош, В. П. Затонський, М. О. Скрип-ник, С. С. Бакинський, Ю. М. Коцюбинський, Г. Ф. Ла-вчинський та інші. Револю-ційні війська, підтримані ши-рокими народними масами, спираючись на радянський Харків, розгорнули наступ-альні операції проти сил у-країнської націоналістичної і кадєтської-кадетської кон-тревольції. В грудні 1917 — січні 1918 року Радянську владу було встановлено на всій території Харківської губернії“.

Ваканції

Весело і здорово проведете фе-ріє час на **ЖУРАВЛІХ CRANES — ЖУРАВЛІ** Ukrainian Resort Kerkhonkson, N.Y. Tel.: Kerkhonkson 914 626-2149
Масно ще до винайму 2 кім-нат фортонів мешкання і бонга-ла, вже від \$30 тижнево. Для купання і плавання є у нас став, а для дітей фільтро-ваний басейн, ріжні спортивні угодження і зала для танців. До Союзівки 10 мін.
CAR SERVICE
ВІЗЬМЕМО НА СЕБЕ ВАШІ клопоти, зв'язаний з переїздом, подорожчому Вам діловою, надійну і вичислену службу — від дє-рей до дєрей — в усіх діль-ницях міста, автомобілями до лєтовиць, в гори, над морє і до портів. Довідуватись вєсоди на місяць. — Чи можемо служити Вам? Помірковані ціни.
C & V Car Service
12-65th St., Brooklyn, N.Y.
Tel.: 238-0166

Business Opportunity

ВЕЛИКА НАГОДА!
З причини смерті Дружини, продається чистий, харчевий скєп, кєнди, сода, морєженє, в околиці Irvington Center. За інформаціями звертатись на адресу: 142 — 16th Avenue Newark, N.J.
НА ПРОДАЖ ФІРМА МІТТЯ ВІКОН
Заснована 1929 р. Зайнтерєсо-вані прошу голоситись в укр-їнськїй, польськїй чи англїйськїй мовах на адресу: National Window Cleaning Co. VICTOR MITCHELL 180 West Main St. MALONE, N.Y. 12953 Tel.: 518-483-1393 після 5 веч.

SCHOOL OF COMPUTER PROGRAMMING
29 Broad Street, Elizabeth, N.J.
Learn Tel.: 289-4558 Co-Ed.
I B M
1401 — 1460 — S/360 Models 20-30-40
S.P.S. — AUTOCODER R.P.G. — B.A.L. — Cobol —
Fortran IV
First School in Union County devoted ENTIRELY to Computer Programming
FREE — Consultation — Textbooks — Aptitude Test
Free Placement.
Complete and mail this coupon.
Name _____ Age _____
Address _____
City _____ State _____ Zip _____

Real Estate
97 акрів, 2000 фронту до озера, чудовий краєвид, прекрасне на розбудову.
185 акрів, наріжна парцєля, близько калєджу, 2 милї від „Гайвен“, ставок на рибу.
STEPHAN OLEKSIW
P.O. Box 348
KERKONKSON, N.Y.
Новий тел. (914) 626-7692

ДІМ в ROOSEVELT, L.I.
2 спальні, вітальня, ідальня, ланзичка, веранда, гараж на 2 авта, велика посылтє 50 x 210, 1 блок від центру скле-пів. (\$18,000).
ВЛАСНИК
(516) MA 3-2166

БУДИНОК на ПРОДАЖ
в Брукліні, біля Проспект Парку, найкраща дільниця у всіх відношеннях. 28-РОД, будинок, рент \$25,000 річно. Лєг-кі умови сплати.
Тєлєф. 499-4433

STORES FOR RENT
ЗАЛИШИЛОСЬ ЩЕ ТІЛЬКИ 4 КРАМНИЦІ в МАТАВАН, N.J. Ідеальні крамниці на кві-терні, ланчєтєтє, цукорні, ап-тєкє, дитячїй і жєночїй одяг, лєкарня і т. д. — в сєрцї ново-збудованой бїз. дїльницї. Та-кож на бєрє профєсїоналїв.
Тєл.: 201-566-4698

SPACE FOR RENT
БРАТСЬКИЙ ЦЕНТР
вїнаймає примїщення на Прїяттївї, Бєнкєтї, Збєрї Братств і товариськїх зібран-ня. До розпоряджєння кїух-ня і ланзичка на тїм самїм поверсї. Цєнтральнє поло-жєнїє, бїз. комунїкацїї. За інформ. телефонуйте: NY 3-3331 or 452-1071

— Farm & Country Homes —
ГАРНЕ ЖИТТЯ І БІЗНЕС
Модєр. 6 кімн. дїм на цїлій рїкї і колєнїй бонгал, басєїн, 4 акр. бїз. Союзівки, Повна ціна \$18,000. Іншї Тєл. KOPP of KERKONKSON, NY (914) 626-7500

До винайму
ДО ВИНАЙМУ
4 кімнатне мєшкання, цєнтральнє огрівання, в дїмї всї наші лєдї. 522 East 6th Street New York City

AUTO TRANSMISSION
AUTOMATIC TRANSMISSION MEN
Rebuilders & Installers. Top-notch only need apply.
Call LU 4-3060, Bronx, N.Y.

SERVICE
RYAN'S RESTAURANT
Найкращї прїяттї на всїх лєдї, заручини і товариськї прї-яттї. Від 30 до 90 осіб вї-дїдно умїщенї.
32-07 — 34th Avenue Astoria, L.I., N.Y. 278-8217 або RA 8-9820

Різне
Власники скєпєв і кувцї!
ПОДАРОГІТЄ, Інк. повї-домляє про одєржання кїль-кох транспортів ТОВАРИВ з СССР

Важливі новостї, шкїрні вироби, мїстєцькї вироби — з дєрєва, слонєвої кєстї, криштальє, мєталє і сїрїблє, музичні інструмєнти, фут-ра, пєрфуми, радїє (Transistor), годїнникї, фєтє-апарати, орїєнтальні кїлїм-и, вїшнїкї, кєрамїка, бї-жутєрїя, дєрєговїднї і на-пїв-дєрєговїднї камєні.

ОГЛЯНТЕ ЦІ ІМПОРТИ В НЬО ЙОРКУ НА ВИСТАВІ ДАРУНКІВ
BOOTH 3920
Tel.: 765-0172
COLOSSEUM (Columbus Circle)
Від 13 до 18 СЕРПНЯ, 1967
Год. 9 ранку — 6 веч.
або у:

PODAROGIFTS, INC.
220 Park Avenue South New York, N.Y. 10003
Tel.: 228-9547
C. P. Yamanov, Sales Representative

НА ПРОДАЖ ФІРМА МІТТЯ ВІКОН
Заснована 1929 р. Зайнтерєсо-вані прошу голоситись в укр-їнськїй, польськїй чи англїйськїй мовах на адресу: National Window Cleaning Co. VICTOR MITCHELL 180 West Main St. MALONE, N.Y. 12953 Tel.: 518-483-1393 після 5 веч.

НА ПРОДАЖ ФІРМА МІТТЯ ВІКОН
Заснована 1929 р. Зайнтерєсо-вані прошу голоситись в укр-їнськїй, польськїй чи англїйськїй мовах на адресу: National Window Cleaning Co. VICTOR MITCHELL 180 West Main St. MALONE, N.Y. 12953 Tel.: 518-483-1393 після 5 веч.

НА ПРОДАЖ ФІРМА МІТТЯ ВІКОН
Заснована 1929 р. Зайнтерєсо-вані прошу голоситись в укр-їнськїй, польськїй чи англїйськїй мовах на адресу: National Window Cleaning Co. VICTOR MITCHELL 180 West Main St. MALONE, N.Y. 12953 Tel.: 518-483-1393 після 5 веч.

НА ПРОДАЖ ФІРМА МІТТЯ ВІКОН
Заснована 1929 р. Зайнтерєсо-вані прошу голоситись в укр-їнськїй, польськїй чи англїйськїй мовах на адресу: National Window Cleaning Co. VICTOR MITCHELL 180 West Main St. MALONE, N.Y. 12953 Tel.: 518-483-1393 після 5 веч.

НА ПРОДАЖ ФІРМА МІТТЯ ВІКОН
Заснована 1929 р. Зайнтерєсо-вані прошу голоситись в укр-їнськїй, польськїй чи англїйськїй мовах на адресу: National Window Cleaning Co. VICTOR MITCHELL 180 West Main St. MALONE, N.Y. 12953 Tel.: 518-483-1393 після 5 веч.

НА ПРОДАЖ ФІРМА МІТТЯ ВІКОН
Заснована 1929 р. Зайнтерєсо-вані прошу голоситись в укр-їнськїй, польськїй чи англїйськїй мовах на адресу: National Window Cleaning Co. VICTOR MITCHELL 180 West Main St. MALONE, N.Y. 12953 Tel.: 518-483-1393 після 5 веч.

НА ПРОДАЖ ФІРМА МІТТЯ ВІКОН
Заснована 1929 р. Зайнтерєсо-вані прошу голоситись в укр-їнськїй, польськїй чи англїйськїй мовах на адресу: National Window Cleaning Co. VICTOR MITCHELL 180 West Main St. MALONE, N.Y. 12953 Tel.: 518-483-1393 після 5 веч.

НА ПРОДАЖ ФІРМА МІТТЯ ВІКОН
Заснована 1929 р. Зайнтерєсо-вані прошу голоситись в укр-їнськїй, польськїй чи англїйськїй мовах на адресу: National Window Cleaning Co. VICTOR MITCHELL 180 West Main St. MALONE, N.Y. 12953 Tel.: 518-483-1393 після 5 веч.

НА ПРОДАЖ ФІРМА МІТТЯ ВІКОН
Заснована 1929 р. Зайнтерєсо-вані прошу голоситись в укр-їнськїй, польськїй чи англїйськїй мовах на адресу: National Window Cleaning Co. VICTOR MITCHELL 180 West Main St. MALONE, N.Y. 12953 Tel.: 518-483-1393 після 5 веч.

НА ПРОДАЖ ФІРМА МІТТЯ ВІКОН
Заснована 1929 р. Зайнтерєсо-вані прошу голоситись в укр-їнськїй, польськїй чи англїйськїй мовах на адресу: National Window Cleaning Co. VICTOR MITCHELL 180 West Main St. MALONE, N.Y. 12953 Tel.: 518-483-1393 після 5 веч.

НА ПРОДАЖ ФІРМА МІТТЯ ВІКОН
Заснована 1929 р. Зайнтерєсо-вані прошу голоситись в укр-їнськїй, польськїй чи англїйськїй мовах на адресу: National Window Cleaning Co. VICTOR MITCHELL 180 West Main St. MALONE, N.Y. 12953 Tel.: 518-483-1393 після 5 веч.

НА ПРОДАЖ ФІРМА МІТТЯ ВІКОН
Заснована 1929 р. Зайнтерєсо-вані прошу голоситись в укр-їнськїй, польськїй чи англїйськїй мовах на адресу: National Window Cleaning Co. VICTOR MITCHELL 180 West Main St. MALONE, N.Y. 12953 Tel.: 518-483-1393 після 5 веч.

НА ПРОДАЖ ФІРМА МІТТЯ ВІКОН
Заснована 1929 р. Зайнтерєсо-вані прошу голоситись в укр-їнськїй, польськїй чи англїйськїй мовах на адресу: National Window Cleaning Co. VICTOR MITCHELL 180 West Main St. MALONE, N.Y. 12953 Tel.: 518-483-1393 після 5 веч.

НА ПРОДАЖ ФІРМА МІТТЯ ВІКОН
Заснована 1929 р. Зайнтерєсо-вані прошу голоситись в укр-їнськїй, польськїй чи англїйськїй мовах на адресу: National Window Cleaning Co. VICTOR MITCHELL 180 West Main St. MALONE, N.Y. 12953 Tel.: 518-483-1393 після 5 веч.

НА ПРОДАЖ ФІРМА МІТТЯ ВІКОН
Заснована 1929 р. Зайнтерєсо-вані прошу голоситись в укр-їнськїй, польськїй чи англїйськїй мовах на адресу: National Window Cleaning Co. VICTOR MITCHELL 180 West Main St. MALONE, N.Y. 12953 Tel.: 518-483-1393 після 5 веч.

APKA Company
DEPARTMENT STORE
45 E. 7th St.
Tel.: GR 2-3550, New York City
ВИШІВАНІ ВЛЮЖКИ, в найбільшому виборі, по д-шеших цінах, має тільки APKA в Нью Йорку.

Різне
Українське Бюро Вислики
Пачок до країн СССР
і на Україну
ROMAN PARCEL SERVICE
141 2nd Avenue, New York City
Tel.: GR 5-7430
відкрито в пон. — п'ятн.8:30 — 7 веч., субота 8:30 — 6 веч.
Неділї в місяцях липнї і сєрпнї — закрито.

EXPO 67 — MONTREAL
Щє масно кїмнатї вїльнї. \$7 дєннє, крім Укр. Тїжнїя (20-29 липнїя). Писати:
A. Novosad
2250 St. Germain Blvd.
Montreal, 9, Que. Canada

ЕКСПО 67 — Монреаль
2 спальні до винайму, 15 хви-лін до Експо. Цїна помірков-ана. Писати:
N. NESTOROWICH
9029 Central La Salle, Que.
Tel.: 366-7846

ПІД ЧАС ЕКСПО 67
в Монреалї, в гарноу дїмї, збудованї 14 окремїх кїмнат, недалєко від Вїставнї, в гар-ній околїцї. Зручнє сполучє-ннє, мєтро, автобусом. Помір-кована ціна.

KORSKY
4099 Esplanade Avenue
Montreal 18, Que., Canada
Tel.: 843-5703 по 8-їй веч.

ЕКСПО — 67
Дві спальні до винайму
15 хвилин до ЕКСПО. Можна теж мати сиданок. Цїна поміркована.
A. PRYCHIDKO
9029 Central La Salle, Que.
Tel.: 366-7846

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ НУСКОЗУ!

Funeral Directors
Theodore WOLININ, Inc.
Дирєктор
Похоронногє Завєдданнє
125 East 7th Street
NEW YORK, N.Y. (8)
Tel.: GE 5-1457
СОЛІДНА ОБСЛУГТА

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЦИПА І ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 Springfield Avenue
NEWARK, N.J.
IRVINGTON, N.J.
ESsex 5-5555

ВІЛІЯМ КОВАЛЬЧИК ПОГРЕБНИК
Community Funeral Home
Air Conditioned
Занїматись похоронами. Цїни прїстєпнї для всїх. Обслуга чєсна і найкраща. У випадку смутку в родїні, кїлькєтє, як в дєнь, так і вночі:
Community Funeral Home
Yonkers, N.Y. YO 9-7272

НОВАЛЬЧИН FUNERAL HOME
AIR CONDITIONED
Completely
Заб'ясться Похоронами в сєтєї NEW JERSEY
Цїни прїстєпнї для всїх. Обслуга чєсна і найкраща. У випадку смутку в родїні, кїлькєтє, як в дєнь, так і вночі:
WILLIAM F. RASLOWSKY, Manager
129 Grand Street (cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N.J.
Tel.: HEnderson 4-5151

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Заб'ясться Похоронами в БРОНКС, БРООКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температур-а. Модєрнє навішнє до ужитку ДАРОМ.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-5555